

Clausjaar 2018

Claus wordt in 2018 uitgebreid herdacht met een gevarieerd programma met tentoonstellingen en voorstellingen door verschillende instellingen, zoals o.a. Het Letterenhuis, Maurice Verbaet Center, BOZAR, Cinema Zuid, Vereniging van Antwerpse Bibliofielen, DE Studio, Antiquariaat De Slegte, Behoud de Begeerte, deBuren, KVS, CINEMATEK, Muntpunt, Passa Porta... Een overzicht van het programma vindt u op de website van het Letterenhuis.

LETTERENHUIS: Letterenhuisfestival – ‘Ieder zijn Claus’

Zaterdag 5 mei 2018, van 14u tot 18u – 20 locaties.

De tweede editie van het Letterenhuisfestival staat helemaal in het teken van Hugo Claus. Voor de expo ‘Hugo Claus. Achter vele maskers’ in het Letterenhuis koos curator Hilde Van Mieghem ervoor om de meester zelf aan het woord te laten. Voor het festival laten we graag kenners en bewonderaars aan het woord over Claus en vragen we auteurs, acteurs en muzikanten om de teksten van Claus te laten weerklinken. Het Letterenhuis sprak samen met het Stadsmagazijn bijna 20 locaties in de buurt aan om een Claus-programma te aan te bieden.

In het **Letterenhuis** interviewt **Marcel Vanthilt** literaire gasten over de verschillende facetten van de persoon Claus, waaronder **Patrick Conrad** over Claus als regisseur, **Suzanne Rethans** over Claus en Sylvia Kristel en **Luc Coorevits** over Claus als performer. Er zijn in het Letterenhuis ook korte **depot rondleidingen** en een snelcursus ‘**Claus voor beginners**’. In het **Stadsmagazijn** is er o.a. muziek van **Bert Ostyn** (van Absynthe Minded), slam poetry en een kleine boekenmarkt. Een greep uit het programma op locatie: **Bernard Dewulf**, **Maud Vanhauwaert**, **Vitalski**, **Peter Holvoet-Hanssen**, **Yannick Dangre**, **Lotte Dodion** en **Tom Dewispelaere** lezen Claus, **Patricia Beysens** zingt Claus, **Robbe De Hert** bespreekt de films van Claus, foto’s van **Herman Selleslags** en tekeningen van **Cordelia**, **Katrin Lohmann** maakt met gedetineerden een podcastuitzending van **Radio Begijnenstraat** met teksten van Claus, en er is tenslotte een **voorleesmarathon** waaraan u ook zelf kunt deelnemen.

Het Letterenhuisfestival is een unieke kans om Claus in al zijn facetten te ontdekken.

Overzicht locaties: Letterenhuis, Stadsmagazijn, De Groene Waterman, Galerie Verbeeck-Van Dyck, LEF, Baravin, Centrum voor Basiseducatie Antwerpen (Open School Antwerpen), Demian, Via Via, Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, Tartine, Bar à Images, De Nwe Tijd, Oxfam Wereldwinkel, Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen, Stieglitz19, Math Artist Foundation, Glitsch, Récollets en Snijders&Rockoxhuis.

LETTERENHUIS: Felix Poetry Festival – Alsof er te kiezen was

Donderdag 14 juni 2018, 20uur, Letterenhuis.

In het kader van de tiende editie van het Felix Poetry Festival organiseren Antwerpen Boekenstad en het Letterenhuis een poëziehommage aan Hugo Claus. Tien dichters brengen elk hun lievelingsgedicht van Claus en een eigen gedicht, opgedragen aan hun grootse collega.

BOZAR: Hugo Claus, Con amore 28.02 – 27.05.2018

10 jaar na zijn dood en 50 jaar na mei '68 wijdt BOZAR een tentoonstelling aan de meest bekroonde auteur van België: Hugo Claus. De multidisciplinaire expo, samengesteld door Marc Didden, toont de grootmeester in al zijn facetten: dichter, schrijver, schilder, theatermaker, filmregisseur en sociaal bewogen kunstenaar.

Er is een nauwe band tussen Claus en het Paleis voor Schone kunsten, waar hij eerst tentoonstelde in 1959, deelnam aan het legendarische 'Poëzie in het Paleis' in 1966 en een protestavond tegen censuur leidde in mei '68. Geen betere plaats dus voor een hommage aan het monstre sacré van de Nederlandstalige literatuur.

BOZAR nodigt hiertoe Brussels filmregisseur, scenarist en schrijver **Marc Didden** uit als curator. Als jarenlange bewonderaar van zowel het oeuvre als de mens, is hij de geknipte persoon om een blik te werpen op het universum van Claus.

In de loop van zijn lange carrière schreef Claus duizenden gedichten, tientallen toneelstukken en talrijke romans, waarvan de bekendste zijn meesterwerk *Het Verdriet van België* uit 1983 is. *Hugo Claus, Con amore* geeft echter **geen traditioneel overzicht** van het parcours van Claus. Marc Didden maakt met liefde – *con amore* -

een **hoogst persoonlijke en associatieve**

tentoonstelling, niet óver Claus, maar vóór Claus. Hij schetst een **eigenzinnig portret** in **8 hoofdstukken**, zoals

“Un flamand à Paris”, “Het ras van de glimlach”, “Zeezucht” of “Rebel zonder kousen”. De tentoonstelling wordt samengesteld uit **archiefstukken, originele handschriften, magazines, trivia, foto's en geluid- en filmfragmenten**. Hoge en lage cultuur vloeien moeiteloos in elkaar over. Er is een selectie **kunstwerken** te zien van kunstenaars met wie Claus bevriend was of samenwerkte (Karel Appel, Roger Raveel, Jan Cox, Pierre Alechinsky, Jan Vanriet...), kunstenaars die hem inspireerden (James Ensor, Leon Spilliaert...) en hedendaagse kunstenaars (Michaël Borremans, Luc Tuymans, Sam Dillemans, Johan Muyle...). Daarnaast wordt een kleine selectie beeldend werk (schilderijen en werken op papier) van Hugo Claus zelf getoond.

De tentoonstelling bevat verschillende **uitzonderlijke stukken** die zelden of nooit publiekelijk te bezichtigen zijn. Voor de eerste keer wordt een **origineel schetsboekje** van Claus getoond, waarin hij naar het eind van zijn leven toe, toen schrijven moeilijker werd, nieuwe tekeningen maakte. Het publiek ontdekt ook het originele geïllustreerde manuscript van **Herbarium**, de mythische dichtbundel die Claus op één nacht schreef voor zijn toenmalige geliefde Elly Overzier. Het hoofdstuk 'België en zijn verdriet' bevat een originele tekening van de personages van **Het Verdriet van België** en een soort landkaart van de streek waar de roman zich afspeelt, door Claus gesigeneerd als 'Louis Seynaeve fecit'. Enkele andere zeer zelden vertoonde werken zijn twee marines van **Ensor** en **Spilliaert** uit privécollecties en het werk *Jazzmuzikanten* (1948) van **Karel Appel**, gepubliceerd en besproken in een boekje van Claus over Appel. *Hugo Claus, Con amore* bevat ook verschillende

Herman Selleslags, *Hugo Claus in het Paleis voor Schone Kunsten, Brussel, mei 1968.*
Courtesy de kunstenaar

creaties. Zo finaliseert **Thierry De Cordier** speciaal voor de tentoonstelling een nieuwe en monumentale *Grote Marine*.

Vanuit zijn opzet om een expo te maken voor Claus, selecteerde Marc Didden tot slot ook het werk van **5 minder bekende, vaak jonge, kunstenaars**, die naar zijn aanvoelen een Clausiaanse mentaliteit in zich dragen: Lisa Vlaemminck, Simon Verheylesonne, Johan Joos, Naninga Lens en Erik Nerinckx. Enkelen onder hen maken speciaal voor de expo nieuw werk.

De scenografie wordt uitgewerkt door architect en beeldend kunstenaar Richard Venlet.

Tickets: € 8

Curator: Marc Didden

Steun: Kanselarij van de Eerste Minister, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Vlaamse Gemeenschapscommissie, FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Zacht Lawijd, literair historisch tijdschrift

Extra dik nummer over Hugo Claus

Zacht Lawijd besteedt als literair-historisch tijdschrift aandacht aan de negentiende- en twintigste-eeuwse literatuur in Vlaanderen en Nederland. In maart 2018 verschijnt een themanummer over Hugo Claus, dat meteen ook een begeleidende publicatie bij expo in het Letterenhuis vormt. In het themanummer verschijnen onder meer bijdragen over het archief en het oeuvre, de roman *De verwondering*, de verfilming van *Het verlangen*, Claus als regisseur van *De Vijanden* en over de dichtbundel *Geverfde Ruiters*.

www.zachtlawijd.be

Maurice Verbaet Center

Tentoonstelling Hugo Claus

Tijdens het Clausjaar 2018 zal het Maurice Verbaet Center de kunstenaar, schrijver en goede vriend van Hugo Claus Pjeroo Roobjee (door Claus de Vlaamse James Joyce genoemd) uitnodigen om een blik te werpen op het oeuvre van Vlaanderens grootste schrijver.

Doorheen de jaren heeft Claus verschillende werken gecreëerd, maar uit onvrede ook vele vernietigd. Voor velen is het beeldend oeuvre van Claus een ontdekking. Claus beschouwde schilderen als “...een van de manieren om de lasten van het schrijverschap te ontvluchten.” Voor hem gaf schilderen “meer voldoening met minder middelen.” Het Maurice Verbaet Center zal samen met Pjeroo Roobjee een selectie maken uit het groot aantal werken van de kunstenaar en aan het publiek de passionele kunstenaar Hugo Claus voorstellen.

De tentoonstellingen vinden plaats op twee locaties: het oeuvre van Claus is gratis te bezichtigen in het Maurice Verbaet Center te Antwerpen van 17 maart tot 1 juli 2018 (steeds op zaterdag en zondag) en werken van de kunstenaar worden ook aangeboden in de nieuwe Maurice Verbaet Gallery in Knokke van 31 maart tot 3 juni 2018. Naar aanleiding van de tentoonstellingen verschijnt ook een publicatie met teksten van Pjeroo Roobjee.

*Maurice Verbaet Center - WAW Building - Mechelsesteenweg 64A - 2018 Antwerpen
van 17 maart tot 1 juli 2018, op zaterdag en zondag gratis toegankelijk www.verbaet.com*

Literaire avond: Voor Claus, met liefde

19.03.2018 – 20:00

Exact tien jaar na zijn sterfdag vieren BOZAR en deBuren het eeuwige leven van Hugo Claus in een literair-muzikaal programma. Een avond in het teken van zijn leven en werk, belicht vanuit nieuwe, onbekende hoeken.

Marc Didden, curator van de expo *Hugo Claus, Con Amore* praat over zijn liefde voor Claus, de Franstalige schrijvers Caroline Lamarche, Jacques De Decker en Jean-Luc Outers buigen zich samen met Béatrice Delvaux over Claus' erfenis aan de andere kant van de taalgrens en dichters Paul Bogaert, Dean Bowen, Dominique De Groen en Marieke Lucas Rijneveld laten zich inspireren door zijn tekeningen. Muziek is er van de Gentse singer-songwriter Renée.

Tickets: € 8

Coproductie: Vlaams Nederlands Huis deBuren

Tot iemand mij overtrekt –

Dichters laten zich inspireren door een tekening van Hugo Claus

Paul Bogaert - Dean Bowen

Dominique De Groen - Marieke Lucas Rijneveld

Nadat Hugo Claus op woensdag 12 februari 2003 in Leuven tijdens een publieksavond van *Behoud de Begeerte* verward van het podium stapte, verbleef hij enkele weken in het ziekenhuis. Tekenaar en vriend Jan Vanriet gaf hem een boekje en een pen. Claus vulde het boekje met 109 wonderbaarlijke tekeningen maar voegde er geen tekst aan toe.

Het Vlaams-Nederlands Huis deBuren en BOZAR LITERATURE vroegen vier hedendaagse dichters deze absentie te vullen door middels een gedicht te reageren op een van de tekeningen. De dichters kregen de vrije hand en benutten deze vrijheid om verschillende aspecten van Claus te belichten. U

vindt deze unieke combinaties van woord en beeld in deze bezoekersgids bij de tentoonstelling *Hugo Claus, Con amore*.

Tot iemand mij overtrekt is een project van BOZAR LITERATURE en het Vlaams-Nederlands huis deBuren en verscheen in februari 2018 als literaire interventie in de tentoonstelling *Hugo Claus, Con amore*.

Samenstelling en redactie: Willem Bongers-Dek & Tom Van de Voorde

Tekeningen: © Erven Hugo Claus & De Bezige Bij

Partner: Vlaams-Nederlands huis deBuren

Publicatie Hugo Claus, Con amore Het ultieme eerbetoon aan Hugo Claus

Claus schreef duizenden gedichten, tientallen toneelstukken en talrijke romans – waarvan zijn bekendste meesterwerk *Het Verdriet van België* (1983). *Hugo Claus, Con amore* biedt geen traditioneel overzicht van het werk en leven van Claus, maar schetst een levendig en fris portret van de meester aan de hand van werk van hemzelf, maar ook van kunstenaars als Michaël Borremans, Luc Tuymans, Karel Appel én jong talent.

Op ontelbare manieren drukte Claus een stempel op onze kunst, cultuur en samenleving. En dat beperkte zich niet enkel tot Vlaanderen, zijn boeken werden in meer dan honderdveertig talen vertaald en *Het Verdriet van België* wordt zowel in binnen- en buitenland als een Europees literair meesterwerk beschouwd.

Hugo Claus, Con amore

10 jaar na de dood van Hugo Claus vat Marc Didden zijn opdracht als auteur en curator van dit boek op als een liefdesverklaring aan de totaalkunstenaar.

Hugo Claus, Con amore is de catalogus bij de eerste grootschalige museale tentoonstelling over Claus in al zijn facetten: de schrijver, cineast, schilder, theaterman én de mens. Het voert langs de plekken die Claus dierbaar waren – Oostende, Brussel, Rome, Parijs, ... - en belicht thema's als 'België en Zijn Verdriet', de plicht van de dichter en de vele mystificaties die het oeuvre van de meester dooraderen..

Een prachtige bibliofiele uitgave vormgegeven door Gert Dooreman, met teksten van Marc Didden, Bernard Dewulf, Suzanne Holtzer, Kurt De Boodt en Caroline Lamarche.

ISBN 978 94 014 5089 8 (NL)

ISBN 978 94 014 5090 4 (FR)

256 pagina's | Hardcover | € 29,99

BOZAR Books & Lannoo

Hugo Claus: Kleine reeks @ CINEMATEK

CINEMATEK presenteert in KLEINE REEKS een reeks titels waarvan Claus de scenarioschrijver en/of de regisseur was, samen met een greep uit films waarvan hij erg veel hield, of die in zijn werk en leven een rol speelden.

Het is dit jaar 10 jaar geleden dat Hugo Claus ons verliet. Parallel met de door hem samengestelde expo *Hugo Claus, Con amore* in BOZAR stelde Marc Didden deze *Kleine Reeks* samen. Een reeks films van Claus en voor Claus, met films die hij regisseerde, waaraan hij meewerkte of die op een of andere manier een rol in zijn leven speelden. Marc Didden komt de selectie op 01.03 toelichten voor de vertoning van *Mira* of de teleurgang van de waterhoek.

Toen Hugo Claus (1929-2008), België's misschien wel grootste schrijver ooit, nog niet precies wist wat voor artiest hij later zou gaan worden overwoog hij eerst even om het acteursvak in te stappen en voelde hij daarna diep van binnen de drang branden om filmregisseur te worden. Maar bij de toneelopleiding aan het Conservatorium, waar hij zich even inschreef halfweg vorige eeuw, vond hij zijn draai niet. En filmscholen bestonden er gewoon nog niet in dit deel van de wereld. Hij werd dus schilder. En schrijver. Met enig succes, zoals de meesten van ons ondertussen weten. Begin jaren 1950 gaf hij zijn ogen dan ook goed de kost toen hij zich samen met zijn toenmalige echtgenote Elly Overzier lange tijd in en om het Romeinse Cinecitta bevond. Niet lang daarna ging hij filmscenario's schrijven voor zijn vriend Fons Rademakers. Eind jaren 1960 ging hij dan voor het eerst zelf achter de camera staan en legde hij met *De Vijanden* en *Speelmeisje* de basis voor een filmografie die meer dan twintig scenario's omvat en twee handvullen films. Een productie waar iedere ander Belgische filmmaker trots op zou zijn en hij ook wel. Toen ik hem ooit vroeg of hij zelf vond dat hij het er goed vanaf gebracht had als cineast was dit zijn antwoord: "Als ik wat ik doe vergelijk met de mooiste momenten van Visconti, dan vind ik dat ik tekortschiet, maar vergeleken bij de doorsnee Nederlandstalige productie is wat ik doe niets om verlegen over te zijn. Ik denk bijvoorbeeld zeker dat er in mijn films goed geacteerd wordt." *Marc Didden, Brussel, februari 2018*

Passa Porta: Literaire ontmoeting Marc Didden & Gert Dooreman

18.03.2018 @ Passa Porta, Brussel

Muntpunt

De Leeskamer Con Amore: Marc Didden over Hugo Claus

Dinsdag 20.03, 12:30 - 13:30

Hugo Claus wordt herdacht, en Marc Didden zit daar voor iets tussen. Hij cureert de expo 'Hugo Claus, Con Amore' in BOZAR en doet hier een gelijkaardige oefening - maar dan in het klein - met Muntpuntmateriaal. Ontdek Hugo Claus door en met Marc Didden.

Marc Didden vertelt met liefde en vuur over Hugo Claus, en over 'zijn' expo in BOZAR. Hij doet dat in deze Leeskamer aan de hand van voorbeelden uit de Muntpuntcollectie. Deze diverse selectie met romans, kunstboeken, biografieën, gedichten, cd's en dvd's brengt zo een hoogst persoonlijk portret naar voren.

Website: <https://www.muntpunt.be/bezoeken/activiteiten/de-leeskamer-con-amore-marc-didden-over-hugo-claus>

Collectie in de kijker: Omtrent Hugo

20.03 - 23.04

10 jaar geleden overleed Hugo Claus. Hij is het meest bekend (en bekroond) als schrijver en dichter, maar was ook regisseur en schilder. Diep Hugo Claus' eigen geschriften op of ga met zijn biografen op zoek naar de mens achter de schrijver. Wat is waarheid en wat is verduistering in het werk van Claus? Hoe inspireert Claus nu nog? In deze Collectie in de kijker vind je zijn romans en gedichten, maar evengoed zijn films en boeken over hem of over zijn werk.

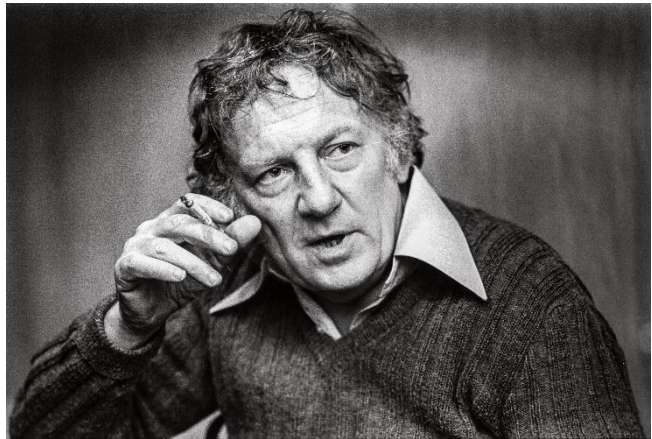
Website: <https://www.muntpunt.be/hugo-claus#collectie>

Online filmcollectie: Hugo Claus

20.03 - 23.04

Hugo Claus was ook actief als filmregisseur en scriptschrijver. Daarvan getuigen deze 5 films in de filmcatalogus van UniversCiné. Download en bekijk er 3 gratis dankzij de exclusieve promocode 'mpfilmcollecties'. Veel kijkplezier!

Website: <https://www.muntpunt.be/hugo-claus#film>

© Michiel Hendryckx

Behoud de Begeerte

Hugo Clauslezing

Bij leven en welzijn stond Hugo Claus ongeveer honderddertig keer op één van de podia van Behoud de Begeerte. Ook na zijn dood was voor Hugo Claus een prominente plaats voorbehouden in de programma's van Behoud de Begeerte: om te beginnen organiseerde BdB kort na Claus' overlijden de afscheidsplechtigheid en een paar weken later de uitgebreide en indrukwekkende 'Hommage met oesters', beide in de Bourlaschouwburg te Antwerpen. Eveneens in de Bourlaschouwburg, en telkens in coproductie met Toneelhuis, vonden tot op heden vier Clauslezingen plaats. In 2013 stond Saint Amour helemaal in het teken van Hugo Claus.

De vijfde Hugo Clauslezing valt bijna dag aan dag samen met de tiende verjaardag van Claus' overlijden. De Clauslezing werd in het verleden uitgesproken door Gerrit Komrij, Gerard Mortier, Kees van Kooten en, in 2017, door Tom Lanoye. Wie dit jaar de lezing voor zijn rekening zal nemen, wordt later op het jaar bekendgemaakt.

Om deze bijzondere verjaardag te herdenken is alvast een bijzonder programma in voorbereiding, waaraan o.a. Kevin Absillis, Mark Schaevers en Josse De Pauw meewerken.

Verder nodigt Behoud de Begeerte een viertal jonge auteurs uit om het werk van Claus te ontdekken. Lize Spit en Emy Koopman bijvoorbeeld worden gevraagd om een paar boeken van Claus te lezen. Ze delen hun bevindingen met Claus-adept Yannick Dangre.

Hugo Clauslezing, Bourlaschouwburg Antwerpen

zondag 18 maart 2018

coproductie Behoud de Begeerte, Toneelhuis en De Bezige Bij

www.begeerte.be

Cinema Zuid

Filmprogramma

"Mensen van mijn leeftijd zijn nu eenmaal enorm door de film beïnvloed. Ik wilde zo dicht mogelijk bij die wereld komen. De droom, daar ging het om. De droom heeft de allures van de film, van het beeld."

- Hugo Claus, 1978

Cinema Zuid vertoont in maart en april 2018 een reeks van een zestal films waarvoor het scenario werd geschreven door Hugo Claus en die op één uitzondering na (*Mira* – omdat het voor Vlaanderen en Nederland een belangrijke film is) gebaseerd zijn op eigen werk (maar niet noodzakelijk door hem geregisseerd). De films worden van een inleiding voorzien.

Cinema Zuid – Waalse Kaai 47 – 2000 Antwerpen

www.cinemazuid.be

De Bezige Bij

Publicaties

De Bezige Bij, uitgever van het werk van Claus, verzorgt in 2018 enkele bijzondere boeken. *Alsof er te kiezen was. Gedichten en tekeningen* brengt 109 tekeningen van Claus in facsimile. *Het verdriet staat niet alleen. Een leven in verhalen* is een autobiografisch portret, samengesteld door biograaf Mark Schaevers. Daarnaast staan er heruitgaven op stapel van *Het verdriet van België*, *De Metsiers* en *De Geruchten* en komt er een speciale editie van *De verwondering* (bezorgd door Kevin Absillis).

www.debezigebij.nl

DE Studio

Lees labo Lanoye – Hugo Claus

Gedurende vier maandagavonden speelt Tom Lanoye *master of ceremonies* in DE Studio tijdens openbare lezingen van stukken van Hugo Claus – grootmeester van het Vlaams theater.

Geruggensteund door dramaturg Gommer van Rousselst nodigt Lanoye een waaier bekende acteurs uit voor een open lezing van Claus-klassiekers. Na een korte pauze is er ruimte voor reflectie (Claus' poëzie, vaste thema's en verfilmingen), alsook debat. (Valt het mee om Claus te spelen? En om er in deze vorm naar te luisteren?)

Suiker en *De Spaanse hoer* komen alvast aan bod, andere titels blijven nog even een verrassing. Verwacht je ook dit keer weer aan een topcast, elke avond weer! Vorige keer – in de reeks over 'De Absurden' – namen bv. Peter Van den Begin, Marie Vinck, Els Dottermans, Reinhilde Declair, Herman Gilis en Stijn Van Opstal deel.

DE Studio - Maarschalk Gérardstraat 4 - 2000 Antwerpen

maandag 9, 16, 23 en 30 april om 20 u (duur: 150')

tickets: VVK en kassa: € 10 / € 5 (-26)

www.destudio.com

Vlaams-Nederlands huis deBuren

35 jaar Het verdriet van België

Reproductie audioverhaal Hugo Claus, Cees Nootboom & Bob De Groof

In april 1983 voerden Cees Nootboom en Hugo Claus gedurende twee dagen gesprekken met elkaar. Ze trokken samen met BRT-radioman Bob de Groof naar allerlei plekken in Kortrijk die een rol spelen in Claus' *Het verdriet van België*, voornamelijk om er de 'echte' werkelijkheid te toetsen aan die van de roman. Dit leverde een radioreeks op van 4 keer 43 minuten, die destijds werd uitgezonden in het Radio 2-programma *Het Vertoon*. Een podcast *avant la lettre*. Vlaams-Nederlands huis deBuren is deze opnames opnieuw gaan opsnorren en was bijzonder verheugd vast te stellen dat de tijd schijnbaar geen invloed heeft gehad op de kwaliteit van de gesprekken tussen Claus en Nootboom, integendeel. Ze hebben een soort van tijdloosheid over zich, waardoor het ook vandaag nog enorm relevante opnames zijn.

Zo relevant dat deBuren, samen met jonge radiomaakster Eva Moeraert en partners VRT, De Bezige Bij, stad Kortrijk en het Studie- en Documentatiecentrum Hugo Claus (Universiteit Antwerpen), de opnames wil omzetten naar een geluidswandeling, die in de vorm van een app gratis ter beschikking

wordt gesteld van literatuurlijfhebbers en andere bezoekers van de stad Kortrijk. Om deze geluidswandeling op een gepaste manier te lanceren, plant deBuren samen met stad Kortrijk op 18 maart verschillende activiteiten in Kortrijk.

www.deburen.eu

Poëziecentrum: Klassiekers herlezen: De Oostakkerse Gedichten

Op 19 maart is het tien jaar geleden dat Hugo Claus overleed. In het kader van een oud salon staan we stil bij het meesterwerk 'De Oostakkerse gedichten' (1955). In deze leessessie met Clauskenner prof. Georges Wildemeersch ontdekken we het belang van dit canonwerk.

Voorkennis niet nodig.

KANTL, Koningstraat 18, 9000 Gent

Donderdag 15 maart 2018 van 19.30 tot 21.30 uur

Tickets: €6 / €4 / €1,20 inclusief koffie/thee

www.poeziecentrum.be

Een organisatie van Poëziecentrum i.s.m. de KANTL.

Vereniging van Antwerpse Bibliofielen i.s.m. Antiquariaat De Slegte

Tentoonstelling 'Claus op de planken'

Met 'Claus op de planken' verwijzen we naar de rijke collecties van de leden van de Vereniging van Antwerpse Bibliofielen. Wat zij op hun 'planken' hebben staan vormt de kern van deze tentoonstelling.

Noodgedwongen maken we een selectie en focussen op wat Claus 'op de planken' bracht. Zowel toneelwerk als filmscenario's komen aan bod. Van ongepubliceerd of zelden gespeeld werk tonen we een keur aan handschriften, briefwisseling, foto's, affiches, programmabrochures en uitnodigingen.

Zo willen de Antwerpse bibliofielen, door gekoesterde collectiestukken te delen met een ruim publiek een hommage brengen aan een minder gekende Claus.

Antiquariaat De Slegte - Wapper 5 – 2000 Antwerpen

van donderdag 5 april, t.e.m. zondag 6 mei, van maandag t.e.m. zaterdag 10u – 18u

gratis toegankelijk

www.boekgeschiedenis.be/content/vereniging-van-antwerpse-bibliofielen

www.deslegte.be/antwerpen-wapper

Antiquariaat De Slegte & Uitgeverij Polis | Hugo Claus Familiealbum

Clauskenner Georges Wildemeersch presenteert zijn nieuwe boek. Op basis van nieuw bronnenonderzoek kwam hij tot enkele bijzondere vaststellingen.

Hugo Claus. Familiealbum is gewijd aan de familie van **Hugo Claus** (1929-2008), een familie die de jonge, in kostscholen opgenomen Hugo voor zijn elfde levensjaar niet of nauwelijks heeft gekend. Een groot deel van zijn werk handelt over de gemengde gevoelens waarmee hij in het familieleven staat. Maar hij putte ook inspiratie uit de honderden verhalen die de familieleden, onder wie in het

bijzonder zijn moeder en zijn broers, hem met grote gretigheid vertelden en die hij zorgvuldig in dagboeken, agenda's en werkschriften vermeldde.

Het boek beoogt ook meer licht te werpen op de duistere periode van en na de Tweede Wereldoorlog en op de turbulente jaren met Elly Overzier en de experimentele schilders en schrijvers in Parijs en Italië in de eerste helft van de jaren vijftig.

BOEKVOORSTELLING 'HUGO CLAUS. FAMILIEALBUM'

Kurt Van Eeghem gaat met **Georges Wildemeersch** in gesprek over zijn nieuwe boek
Boekhandel De Slegte, Wapper 5, Antwerpen
zaterdag 10 maart om 16 uur
gelieve uw komst te melden via antwerpen.wapper@deslegte.com

POP-UP TENTOONSTELLING 'CLAUS, FAMILIE & WOII'

Boekhandel De Slegte, Wapper 5, Antwerpen
van zaterdag 10 maart t.e.m. 30 maart
gratis toegankelijk

KVS: Focus Claus 2017-18

Tien jaar geleden is het al, dat een van de belangrijkste – om niet te zeggen dé belangrijkste – Belgische naoorlogse auteurs overleed. Precies tien jaar na zijn dood brengen wij hulde met twee verschillende voorstellingen. 19 maart 2008 koos Hugo Claus, die al geruime tijd aan de ziekte van Alzheimer leed, voor euthanasie.

De Zwitserse regisseur Christophe Sermet, die hoge ogen gooide met zijn versie van Tom Lanoyes *Mamma Medea*, enceneert met *Het laatste bed*, een relatief onbekend novelle die Claus aan het eind van zijn leven schreef. In *Het laatste bed* staan twee geliefden die uit het leven willen stappen centraal.

Daarnaast diept KVS graag *Het leven en de werken van Leopold II* uit de eigen backcatalogus op. Raven Ruëll regisseerde 15 jaar terug een bende jonge, gretige wolven. Naast Ruëlls compagnon de route Bruno Vanden Broecke kunt u onder andere Geert Van Rampelberg, François Beukelaers en Koen De Graeve herkennen. Ter ere van de meester, die de creatie nog kwam bewonderen in de Bottelarij, nog een keer op het pogramma. Drie kansen heeft u om de voorstelling in Brussel te bekijken. Snel zijn is dus de boodschap.

Dernier Lit

Christophe Sermet / Le Rideau de Bruxelles & KVS
€ 17

DEBAT: Vrijdag 23.03.2018 - 19:00 met Christophe Sermet, Mark Schaevers, Sigrid Bousset, Caroline Lamarche

VOORSTELLINGEN @ KVS

ma. 19.03.2018 - 20:30
do. 22.03.2018 - 20:30
vr. 23.03.2018 - 20:30
za. 24.03.2018 - 20:30

di. 27.03.2018 - 18:00
wo. 28.03.2018 - 20:30
do. 29.03.2018 - 20:30
vr. 30.03.2018 - 20:30

TEKST NAAR DE NOVELLE VAN HUGO CLAUS **BEWERKING & REGIE** CHRISTOPHE SERMET **FRANSE**
TEKST ALAIN VAN CRUGTEN **SPELCLAIRE** BODSON, LAURA SEPUL **SCENOGRAPHIE & LICHT**SIMON
SIEGMANN **KOSTUUM**BRANDY ALEXANDER **MUZIEK**MAXIME BODSON **REGIE-ASSISTENT**NIENELLY
FRAMINET **TONEELMEESTER**STANISLAS DROUART **LICHT**GAUTHIER MINNE **GELUID**NICOLAS
STROÏNOVSKY **KLEEDSTERNINA** JUNCKER **PRODUCTIE** RIDEAU DE BRUXELLES, CIE DU VENDREDI -
CHRISTOPHE SERMET, KVS, LA COOP ASBL **GEREALISEERD MET DE STEUN VAN DE TAXSHELTER VAN**
DE BELGISCHE FEDERALE OVERHEID

Het leven en de werken van Leopold II

Raven Ruëll & Hugo Claus / KVS

€ 20 (cat.1) / € 17 (cat.2)

NAGESPREK: 06.03.2018 / Tunde Adefioye
INLEIDING: 07.03.2018 / Stefan Moens

VOORSTELLINGEN:

di. 06.03.2018 - 18:00 @ KVS
wo. 07.03.2018 - 20:00 @ KVS
do. 08.03.2018 - 20:00 @ KVS
vr. 09.03.2018 @ Toneelhuis Antwerpen
za. 10.03.2018 @ Toneelhuis Antwerpen

METFRANÇOIS BEUKELAERS, KOEN DE GRAEVE, KATRIEN DE RUYSSCHER, STEVE GEERTS, SIMONE
MILSDOCHTER, GUSTAVO MIRANDA, CHRIS THYS, BRUNO VANDEN BROECKE, SARAH VAN GEEL &
GEERT VAN RAMPENBERG **TEKST**HUGO CLAUS **REGIERAVEN** RUËLL **KOSTUUM**SARA
DYKMANS **SCENOGRAPHIE**MICHIEL VAN CAUWELAERT **PRODUCTIE**KVS

Studiecentrum voor Experimentele Literatuur: Studiedag: Oproer in de Nederlandse letteren
28 mei 2018, BOZAR, Brussel

9u15 – 9u30	Verwelkoming door de organisatoren
9u30 – 10u20	Keynote 1: (35+15min vragen) Geert Buelens (Universiteit Utrecht): Het Vlaamse en Belgische culturele protest in internationaal verband
10u20 – 10u45	Koffiepauze
10u45 – 12u30	Lezingen (25+10min vragen) - Linde De Potter (Universiteit Gent): Over engagement in het werk van Simon Vinkenoog - Gertjan Willems (Universiteit Gent): Oproer in de Vlaamse film: Robbe De Hert's <i>Dood van een Sandwichman</i> (1971) en <i>Camera Sutra</i> (1972) - Kevin Absillis (Universiteit Antwerpen): Claus' <i>Masscheroen</i> op het EXPRMNTL-festival: tekst, performance en genese
12u30 – 13u30	Lunchpauze
13u30 – 14u20	Keynote 2: (35+15min vragen) Ralf Grüttemeier (Carl von Ossietzky Universität Oldenburg): Brothers in crime? Over de functies van conflicten met het recht rond '1968' voor literatuur en literatuurwetenschap.
14u20 – 14u45	Koffiepauze
14u45 – 16u00	Lezingen (25+10min vragen) - Laurens Ham (Universiteit Utrecht): Tussen kritiek en democratisering: de Schrijversprotesten in Nederland (1962-1972) - Karen Van Hove (Katholieke Universiteit Leuven): "Pornografie, ja of neen?". Literaire controverse rond pornografie (1965-1975)
16u00 – 17u00	Vraaggesprek met betrokkenen
17u00 – 17u15	Slotwoord

Organisatie: Lieselot De Taeye (FWO/Vrije Universiteit Brussel), Nele Janssens (Universiteit Gent), Hans Vandevoorde (Vrije Universiteit Brussel)

Galerie Verbeeck - Van Dyck: Hugo Claus, expo Herman Selleslags
28.03 – 27.05.2018

Herman Selleslags: 'Schrijvers en fotografen denken anders. Zij schrijven, schrappen en herschrijven, wij krijgen maar één kans. Hugo Claus vond het altijd raar dat het zo snel moest gaan. Maar het kwam hem goed uit: dan was hij er sneller van af. Hij vertrouwde fotografen niet. Hij had gelijk, natuurlijk: fotografen stellen je altijd voor verrassingen, zoals het leven zelf.'

Galerie Verbeeck - Van Dyck, Westkaai, Verbindingsdok 12, Antwerpen
van 28 maart 2018 tot 13 mei 2018, op vrijdag, zaterdag en zondag, van 13 tot 18 uur
<http://www.verbeeckvandyck.be/>

CC Sint-Niklaas: Poëzie op zondagmorgen: hommage aan Hugo Claus

Piet Piryns, Pjeroo Roobjee en Chris Lomme brengen eer aan Hugo Claus!

Hoe veelzijdig zijn oeuvre ook, Claus voelde zich in eerste instantie een dichter.

In de compactheid en de afwisseling van zijn gelaagde poëzie kon hij zich naar eigen zeggen het best uitdrukken: "Poëzie is wat mij beweegt, dat is de kern van wat ik doe. Ik schrijf romans die ik dichterlijk noem, en mijn schilderijen zijn poëtische schilderijen."

Piet Piryns, Pjeroo Roobjee en Chris Lomme op de zetel bij Jelle Van Riet. Hooverphonic-zangeres Kimberley Dhondt brengt Franse chansons.

Poëzie op zondagmorgen

CC Sint-Niklaas, De Foyer, Paul Snoekstraat 1, Sint-Niklaas

zondag 22 april 2018 om 10.30 uur

gratis toegang

[CC Sint-Niklaas](#)